

YUNANİSTAN SAVUNMA BAKANI DENDİAS'IN ONİKİ ADALARIN "YUNAN HRİSTİYAN KİMLİĞİ" HAKKINDAKİ AÇIKLAMASI HAÇLI ZİHNİYETİNİ YANSITİYOR

Teoman Ertuğrul TULUN

Analist

Bu yazı AVİM tarafından ilk olarak 11 Mart 2026'da yayınlanmış [İngilizce bir makalenin](#) betimleyici Türkçe çevirisidir.

Yunanistan Savunma Bakanı Nikos Dendias, son açıklamalarıyla ve kışkırtıcı eylemleriyle, halihazırda çok çalkantılı bir dönemden geçen ve hemen yanı başında savaşın sürdüğü Ege bölgesinde ateşe benzin döken bir politika izlemektedir. Dendias, gayri askeri statüdeki Oniki Adalar'dan biri olan Karpathos adasına Patriot füzelerinin konuşlandırılması konusundaki açıklamaları ve yine gayri askeri statüdeki Limni adasında devam eden askerileştirme iddialarına ek olarak ahiren X hesabında Oniki Adalar ile ilgili olarak müteakip açıklamayı yapmıştır: Bugün Oniki Adaların ulusal yapıyla bütünleşmelerinin 78. yıldönümünü kutluyoruz. Bu adalar yüzyıllar süren yolculukları boyunca Yunan ve Hristiyan kimliklerini korudular. 7 Mart 1948'de Anavatan ile buluştular, onun kucağına döndüler.[1]

Diğer taraftan, Yunan basınında son olarak adigeçenin şu şekildeki benzer kışkırtıcı açıklamaları da yer almıştır: Yunanistan açıkça demokratik Avrupa'ya bağlıdır ve bölgeye yaklaşımı iki yönlüdür: ağırlıklı olarak Ortodoks Hristiyan nüfusunun güvenliği ve İsrail, Mısır, Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan, diğer Körfez ülkeleri ve Hindistan ile dostane ilişkiler geliştirme ve sürdürme. Öte yandan Türkiye, İslam merkezli başka bir yaklaşım seçmiştir.[2]

Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Ege Adaları'nın askerden arındırılmış statüsüne ilişkin değerlendirmelerinde, analizlerinde ve yorumlarında her zaman güncel durumu uluslararası hukuk ve hukuken bağlayıcı uluslararası belgeler çerçevesinde ayrıntılı bir şekilde ele almış ve bu konudaki gelişmeleri nezaket ve incelikte açıklamaya çalışmıştır. Bu konudaki yazılarımızda, belgelere atıfta bulunularak her zaman mümkün olan en titiz akademik yaklaşım sergilenmeye gayret edilmiştir, Bu nezaketli yaklaşıma karşılık Dendias'ın son açıklamaları, her zaman olduğu gibi Türkiye'ye karşı bir tür "haçlı zihniyeti" ile hareket ettiğini bir kez daha ortaya koyan bir içerik taşımaktadır. Bu vesileyle, Dendias'ın Yunanistan'ı ana vatan olarak nitelendirdiği Oniki Adalar'ın ülkesel aidiyetinin

tarihçesi ve adaların egemenlik statüsüne ilişkin uluslararası nitelikteki kayıtların kısaca özet şeklinde hatırlanması ve hatırlatılması gerekmektedir.

Aslına bakılırsa, Yunanistan'ın resmi hukuki varlığı, Rusya, İngiltere ve Fransa tarafından imzalanan 3 Şubat 1830 tarihli Londra Protokolü ile vücut bulmuştur. Bu durum, üç devletin temsilcileri tarafından 8 Nisan 1830'da Osmanlı İmparatorluğu'na bildirilmiştir. Osmanlı İmparatorluğu, 24 Nisan 1830 tarihli notasıyla, Yunanistan'ın kuruluşunu kabul ettiğini, onun kurulmasına karar veren yukarıda isimleri zikredilen ülkelere bildirmiştir. Bu yeni uluslararası ortamda, bazı ada grupları hariç, Girit ve doğu Ege adaları Osmanlı egemenliği altında kalmıştır. 1911-1912 İtalyan-Türk Trablusgarp Savaşı sırasında İtalya, Oniki Adalar olarak bilinen güneydoğu Ege adalarını işgal etmiştir. İtalya daha sonra 18 Ekim 1912 tarihli Uşi Barış Antlaşması ile bu adaları Trablus ve Bingazi karşılığında bırakmayı kabul etse de, Balkan Savaşları sırasında bu adaları elinde tutmaya devam etmiştir. 16 Aralık 1912'de Londra'da Osmanlı İmparatorluğu ve Balkan devletlerinin katılımıyla bir konferans düzenlenmiştir. Bu konferansın sonunda, 30 Mayıs 1913'te Londra Antlaşması imzalanmıştır. Bu antlaşma, o dönemde "büyük güçler" olarak kabul edilen altı devletin Ege adalarının geleceğine karar vermesini öngörüyordu. Daha sonra, Ege Adaları ile ilgili olanlar da dahil olmak üzere 1913 Londra Antlaşması'nın hükümleri, Osmanlı İmparatorluğu ve Yunanistan tarafından 14 Kasım 1913'te imzalanan Atina Antlaşması'nda kabul edildi. Şubat 1914'te, yukarıda bahsedilen altı devlet Londra'da bir araya geldi, ancak Oniki Adalar konusunda sarıh bir karar alınmadı. Bu gelişmeler, 24 Temmuz 1923 tarihli Lozan Barış Antlaşması'nda yasal olarak bağlayıcı bir şekilde genel olarak tekrarlandı. Türkiye, Osmanlı İmparatorluğunun uzun yıllar süren egemenliğinin ardından, 1923 Lozan Antlaşması'nın 15. maddesi uyarınca Oniki Adalar üzerindeki tüm haklarından İtalya lehine vazgeçti. Bu adalar, İkinci Dünya Savaşı'nın ardından değişen siyasi ve askeri koşullar sonucunda, 10 Şubat 1947'de İtalya ile İkinci Dünya Savaşı galipleri arasında imzalanan Paris Barış Antlaşması'nda, askerden arındırma, gayri askeri statüde olma veya bir diğer genel deyişle silahsızlandırma şartıyla Yunanistan'ın egemenliğine devredildi. Türkiye bu antlaşmanın tarafı değildi. Bu tarihi geçmişe bakıldığında, aslında, bu adaların, 1947 Paris Antlaşması'nda ganimetler galipler arasında paylaşılırken Yunanistan'a koşullar konularak bağış yapılır gibi verildiği ortaya çıkmaktadır.

Türkiye, uluslararası hukuk ve uluslararası antlaşmaların öngördüğü kurallara her zaman saygı göstermiştir. Türkiye Cumhuriyeti, Ege adalarının gayri askeri/silahsızlandırılmış statüsünü Yunanistan'a sürekli olarak ve ısrarla hatırlatmış, silahsızlanma hükmüyle ilgili gayrimeşru davranışlarına karşı muhalefetini resmi olarak dile getirmiştir. Bu statünün kademeli olarak aşındırılmasının ve yok edilmesinin ulusal güvenliğine tehdit oluşturduğunu resmi olarak belirtmiş ve bunu Birleşmiş Milletler'e yazılı olarak iletmış, kayıt altına almıştır. Yerleşik uluslararası kurallara bağlı kalmıştır. Buna karşılık, Yunanistan Savunma Bakanı Dendias'ın "haçlı seferine" çıkmış gibi görünen bugünkü tavrıyla örneklendirilebilecek "zorba" bir tutumla karşı karşıya kalınmıştır. Bu söylem ve davranış terk edilmelidir. Ateşe benzin dökmenin bizi nereye götüreceğini tahmin etmek zordur. Tavsiyeleri ve uyarıları dikkate almayanlar tekrar uyarılmalı, tekrarlanan nazik uyarıları da görmezden gelenler ise beklenmedik ve ağır sonuçlarla karşılaşmaya hazırlıklı olmalıdır.

Ayrıca, sorumluluk pozisyonlarında bulunanlar, özellikle küresel çalkantı ve gerilim zamanlarında, sözlerine ve eylemlerine azami özen ve dikkat göstermelidir.

*Resim: X

[1] Nicos Dendias X Post. 7 March 2026.
<https://x.com/NikosDendias/status/2030201558110269560>

[2] Ekathimerini. Dendias: Defense infrastructure protected from any Iran attacks. 09.03.2026. <https://www.ekathimerini.com/politics/foreign-policy/1297443/dendias-defense-infrastructure-protected-from-any-iran-attacks/>

Yazar Hakkında :

Teoman Ertuğrul Tulun , Avrasya İncelemeleri Merkezi'nde (Ankara) analisttir. Dr. Teoman Ertuğrul Tulun, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi doktorasını Ankara İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi'nde tamamladı. Avrupa Birliği Çalışmaları, Küreselleşme, Yabancı Düşmanlığı, Nefret Söylemi Çalışmaları ve Uluslararası İlişkiler *alanlarında çalışmalar yapmaktadır.*

Atıfta bulunmak için: TULUN, Teoman Ertuğrul. 2026. "YUNANİSTAN SAVUNMA BAKANİ DENDİAS'IN ONİKİ ADALARIN "YUNAN HRİSTİYAN KİMLİĞİ" HAKKINDAKİ AÇIKLAMASI HAÇLI ZİHNİYETİNİ YANSITTIYOR." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2026 / 33. Mart 13. Erişim Haziran 08, 2026. <https://avim.org.tr/public/tr/Yorum/YUNANISTAN-SAVUNMA-BAKANİ-DENDİAS-IN-ONIKI-ADALARIN-YUNAN-HRİSTİYAN-KİMLİĞİ-HAKKINDAKİ-AÇIKLAMASI-HAÇLI-ZİHNİYETİNİ-YANSITTIYOR>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

@avimorgtr

<https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır